

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Petru Ursache,

Judecătorii: Nadejda Toma și Anatolie Țurcan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Lisnic Elena, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Gangan Anatolie xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.10.2016 – 25.04.2017;

Instanța de apel: 17.05.2017 – 27.09.2017;

Instanța de recurs: 14.11.2017 – 17.01.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți (sediul Central) din 25 aprilie 2017, în temeiul prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Gangan Anatolie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, iar potrivit prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 an.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prim instanță a constatat în fapt, că Gangan Anatolie, locuind în același imobil cu sora sa pe nume xxxxx, amplasat pe adresa xxxxx, fiind în stare de ebrietate alcoolică, la 31 august 2016, aproximativ la ora 18:30, acționând cu intenție, manifestând o vădită lipsă de stimă și respect față de sora sa, profitând de faptul că aceasta este neputincioasă față de el atât din punct de vedere fizic, cât și psihologic, din motive necunoscute a iscat un conflict, în rezultatul căruia a numit-o pe sora sa, xxxxx, cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i ultimei demnitatea, și în scurt timp i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feței, provocându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 375D din 09 septembrie 2016, o plagă contuză a buzei superioare, care a fost produsă în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare ușoară.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, *violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, suferință psihică.*

3. Procurorul a contestat sentința cu apel solicitând casarea parțială a acesteia în partea soluționării chestiunii privind încasarea cheltuielilor judiciare cu dispunerea încasării din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 57 lei, în rest sentința urmând a fi menținută.

În susținerea cerințelor înaintate procurorul a invocat, că prin materialele cauzei penale s-au constatat cheltuieli judiciare în mărime de 57 lei pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 375D din 09 septembrie 2016, iar conform art. art. 227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar plata acestora pot fi suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Astfel, procurorul a menționat, că legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, la caz instanța de judecată neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în sumă de 57 lei, ceea ce reprezintă costul expertizei medico-legale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017 apelul a fost respins ca nefondat și menținută sentința.

Pentru pronunțarea soluției nominalizate, instanța de apel a reținut, că prima instanță a judecat cauza în privința lui Gangan Anatolie potrivit procedurii stabilite de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, prin prisma probatoriului administrat de către organul de urmărire penală și verificat în ședința de judecată, prima instanță a stabilit ca fiind dovedită pe deplin vinovăția lui Gangan Anatolie în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, stabilindu-i în baza acestei norme pedeapsa penală sub formă de închisoare pe termen de 1 an, iar în temeiul art. 90 Cod penal, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru perioada de probațiune de 1 an.

Instanța de apel a menționat, că sentința nu a fost contestată în partea încadrării juridice a faptelor imputate inculpatului și nici în latura stabilirii pedepsei acestuia.

Cu referire la argumentele invocate de procuror în cererea de apel în privința încasării cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, instanța de apel a remarcat, că prima instanță întemeiat a respins solicitarea privind încasarea din contul inculpatului Gangan Anatolie în beneficiul statului a sumei de 57 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 375D din 09 septembrie 2016.

În acest sens instanța de apel a subliniat, că potrivit art. 143 alin. (1) pct. 6), alin. (2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în

cauză. Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare, instanța de apel a remarcat, că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat.

La caz, cheltuielile judiciare în sumă de 57 lei au fost suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 375D din 09 septembrie 2016, ordonată de către OUP SUP a IP Bălți, locotenent major de poliție, Maniuc Nicolae (f.d. 17), acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În același context, instanța de apel a făcut trimitere și la prevederile art. 75 alin. (3) a Legii nr. 68 din 14 aprilie 2016 „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, potrivit căroră, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Dat fiind faptul, că în speță efectuarea expertizei nu a fost dispusă la cererea și inițiativa părții apărării, (după cum se specifică în art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală), dar a fost dispusă de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului leziunilor cauzate părții vătămate, ce la rândul său a determinat încadrarea juridică a faptei, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii - pusă în sarcina părții acuzării, instanța de apel a considerat neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei din contul inculpatului.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea cererii acuzatorul de stat invocă dezacordul cu soluția instanței de apel privind respingerea solicitării părții acuzării de încasare din contul inculpatului a sumei de 57 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare.

Consideră recurentul că instanța de apel nu a clarificat obiectiv necesitatea încasării cheltuielilor de judecată prin prisma prevederilor art. art. 227 alin. (1), (2) pct. 1), 228 alin. (3), 229 alin. (1) Cod de procedură penală.

6. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanța de apel greșit a respins solicitarea sa din cererea de apel cu privire la încasarea din contul inculpatului a sumei de 57 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a respinge solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 57 lei, suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate xxxxx.

Astfel, art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin. (3) al aceleiași norme prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;
3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;
4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței.

(3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

(4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal conchide, că suma de 57 lei a fost necesară pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 375 D din 17 septembrie 2016 (f.d. 18), care a fost dispusă prin ordonanța organului de urmărire penală din 09 septembrie 2016 (f.d. 17), pentru determinarea modului de apariție a mecanismului formării și gradul vătămarilor corporale ale victimei xxxxx, or, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așadar, Colegiul penal atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei întru stabilirea gradului vătămarilor corporale ale victimei, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii.

Colegiul penal de asemenea menționează, că la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art. art. 414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurent prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Gangan Anatolie xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 februarie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan